

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америка СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

У СЕНАТІ ПІДВИЩУЮТЬ СТА-РЕЧУ ПЕНСІЮ НА 90%.

Вашингтон, 3. травня. — Сенатська фінансова комісія ухвалила підвищити вмір старечої пенсії з фондів суспільного забезпечення перебічно на 90 відсотків у порівнянні з теперішньою. При тім не має бути підвищена доплата на цю пенсію, яка вносить по півтора відсотка від платні. Сенатська комісія ухвалила допустити 8,500,000 нових робітників до суспільного забезпечення у провінції до ухвали палати представників, яка прийняла 11,000,000 нових. Сенатська комісія затримує теперішню постанову, щоб пенсію виплачувати тільки від річної платні не вищої, як \$3,000. Для 2,900,000 осіб, які вже тепер дістають старечу пенсію, вона буде підвищена на понад сто відсотків, при найнижчих виплатах, а на 60 відсотків при найвищих, отже перебічно підвищення внісе 90 відсотків. Вік для згодошення до пенсії остаточно той самий, а саме 65 літ життя.

Ухвала комісії буде передана повністю сенатові наступного тижня, а коли б сенат її прийняв, то прийде до вирішення різниці на конференції з палатою представників, яка ухвалила подекуди інші постанови. Якщо б утрималася ухвала сенатської комісії, тоді найнижча пенсія вносила б \$25 замість теперішньої \$10, а найвища \$72. У палаті законопроєкти цей вмір є нижчий.

УСУНУНО ВІСІМ УЧИТЕЛІВ, ЗАПІДОЗРЕНИХ У КОМУНІЗМІ.

Нью Йорк. — На підставі стейтського закону голова міської шкільної ради, д-р Вільям Джансен, усував від виконання обов'язків негайно вісім учителів, запідозрених у комунізмі. На переслуханні вони не хотіли сказати, чи належать до Комуністичної партії, або чи належали в минулому. Деякі з суспендованих учителів є урядовцями відділу 555 юніоні Юнайтед Паблік Воркерс, яку опанували комуністи. Імена учителів такі: Аліс Ситрон, Аврам Файнголд, Марк Фрідлендер, Давид Фрідман, Луї Джефрі, Аврам Ледерман, Ізадор Рубін, Сесілія Зитрон. Сім з них є учителями в гайскул, одна в елементарній школі. Учителі мають ще перейти допити окремої комісії.

ЗАБРАЛИ КНИЖКИ ЕРІК-СОНА ДО ПЕРЕГЛЯДУ.

Нью Йорк. — Окружний прокуратор наказав перевести ревізію в біорах звісного грава в кімнатіх перегонах, Френка Еріксона і забрав його бізнесові книжки, в яких записані ставки. Еріксона береслухали минулого тижня в Конгресі і він признався, що приймає заклади. Цей „бізнес“ приносить йому \$100,000 річно. Забрали книжок є вислідом нагінки на нечесні гри, за початкової Конгресом.

НАДПІНЬСЯ ПІВІДКОІ ЗЛУКИ А.Ф.П. І К.І.О.

Нью Йорк. — Вільям Грін, голова Американської Федерації Праці, заявив, що він „вирить“ тепер у можливість об'єднання А.Ф.П. з Конгресом Індустріальних Організацій. Народи виконного комітету А.Ф.П. відбудуться найближчого тижня. Це подав Грін до відома на зібранні юніоні жіночого одягу в готелі Нью Йоркер.

АМЕРИКА НЕ ВІРІТЬ У ШІРІСТЬ РОСІЇ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Вашингтон. — Несподіване жадання Советів, щоб відновити переговори Чотирьох Потуг для закінчення миру з Австрією, не викликало радості в урядових колах. У дипломатичних колах панує переконання, що це є новий трюк Советів, щоб можна було проголошувати

пропаганди різні напасти на Америку й інші Західні країни. Тому, що делегати Росії вийшли з кількох нарад Об'єднаних Держав, вони не мають спроможності виголосити в тій організації промов проти Заходу. Тепер зближається день конференції Західних країн у Лондоні, тобто 22 травня. Совети не мають ніякої нагоди, щоб напасти на цю конференцію. Тому мабуть вони хочуть добитися відновлення переговорів в справі миру для Австрії, щоб тут виголосити промови проти Західних країн.

Секретар стейту Дін Ачесон у пресовій конференції пригадав, що Росія сама заблокувала дальші мирові переговори, домагаючися, щоб наперед вирішити справу воєнних відшкодувань від Австрії для Советів. Крім того 26. квітня Росія вийшла з закидами, що Австрія не приновляється до ухвали Аліантів про денацифікацію й роззброєння. Тому, що Чотирі Потуги вже були погодилися в цій справі, домагання Росії виглядає на навісисе провалювання мирових переговорів. Ачесон думає, що загалом закінчення миру з Австрією є залежне від Советів.

ЛІАКВАТ, ПРЕМ'ЄР ПАКІСТАНУ НА ВІДВІДИНАХ В СТОЛІЦІ

Вашингтон. — Президент Труман і його кабінет вийшли до Краєвого Летунського Майдану на зустріч прем'єрові Пакистану Ліакваті Алі Ханові, його жінці Бегум і цілому оточенню. Делегація Пакистану приїхала сюди з Лондону, куди для них през. Труман вислав свій літак Індепенденс. — Пакистан це друга держава на півночі Індії, яка шукає приязни з Америкою. На привіт гостям віддано 21 гарматний вистріл. Підчас того президент виголосив вітальну промову, а після приміщення гостей у Домі Блера, видав у їх честь обід. Пакистанська делегація перебуває в Злучених Державах два тижні і відвідає різні міста, між инш. Нью Йорк, Шікаго, Сан Франсиско, Нью Орліс, Бостон.

ВНЕСЕНО ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ НІЯГАРИ

Вашингтон. — У сенаті зголосив Герберт Лімен, а в палаті представників Френклін Рузвельт, Мол., однозвучний законопроєкт для розбудови електривень над водопадом Ніагари коштом 300,000,000 доларів. Власником будов остаточно мав би стати стейт Нью Йорк. Електрична сила мала б бути розпов'яджена до кількох стейтів, однак адміністрацією такого підприємства мав би займатися уряд, а не приватні підприємства. Це, на думку авторів законопроєкту, була б повна мобілізація сили ріки й водопаду Ніагари. Побудова опера на договори між стейтами й Канадою в справі використання водної сили Ніагари для обох країн.

ВІДГОМІН ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Нью Йорк, 4 квітня. — Місцевий Ворлд Телеграм надрукував в передвчорашньому виданні одну зі серії статей Ральфа Толіда і Віктора Ласко про „Зародки зради“, в якій знову пригадується зорганізований Московою голод в Україні в 1933 році. На цю тему написано: „В. Чемберс досягнув критичного пункту (в своїх комуністичних переконаннях. — Ред.) в 1937 році. Він замикав очі на брудні лайки між (комуністичними) урядниками. Він розумував над ліквідацією куркулів та над зорганізованим голодом в Україні, жертвою якого впали мільйони селян. Він вважав це жорстоким засобом до доброї цілі.“

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ПЕРЕЛОМОВЕ ЗНАЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ У. А. ВЕТЕРАНІВ

Нью Йорк, 4 травня. — В найближчу суботу почнеться тут в готелю Нью Йоркер третя з черги краєва конвенція Українських Американських Ветеранів, якій надається переломового значення для дальшого розвитку цієї організації. Як відомо, до головних проблем цієї конвенції належать намагання добитися конгресового визнання УАВ за рівноправних з іншими того роду угрупованнями американських ветеранів закордонних воєн. Реєстрація ветеранів і гостей почнеться в п'ятницю в год. 6-тій ввечері. Після відбудуться привітальні танці в залі св. Юра при 217 Іст 6-ва вулиця. Конвенційні наради почнуться в готелю Нью Йоркер в суботу, в год. 10-тій раню. Доповідачами на сесії будуть, м. і.: Джеймс Демерст з Ньюйорського стейтського департаменту Американського Легіону, Джессі Мосс, президент Жидівських Воєнних Ветеранів повіту Нью Йорк, Пітер В. Гугет, помічник краєвого команданта Ветеранів Закордонних Воєн, та майор Михайло Дармогрой з І-шого Посту УАВ. Того ж дня в год. 7-мій ввечері відбудеться бенкет, на якому промовцями будуть: ген. Френк Л. Говлі, бувший командант американського військового управління в Берліні, та Едвард Дж. Шогнесі, директор Ньюйорського дистрикту Іміграційної і Натуралізаційної Служби Департаменту Юстиції. Тостмастром бенкету буде адр. Михайло Пізнак. В неділю рано відправляться на інтенцію ветеранів Богослуження в місцевих українських католицькій і православній церквах, а після полудня продовжуватимуться наради, що закінчатимуться ввечері процальним прийняттям.

ОСТІН ЗА ВТРИМАННЯ РОСІЇ О ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ

Вашингтон. — Головний делегат Злучених Держав до О. Д., Ворен Остин, заявив, що він не годиться за проєктом експрезидента Герберта Гувера щодо перерібки О. Д. Він цього погляду, що Росія потрібна в О. Д. для втримання єдності світу.

НОВИЙ ГРАБУНОК СОВЕТСЬКИХ РАВІВ

Москва, 4 квітня. (АП) — Вчора тут проголошено нову державну „позичку“ на 20 біліонів карбованців, формально на „відбудову і розвиток“ советського господарства, а фактично на дальші зброєння та головню на вдержання большевицьких п'ятих колон закордоном. Негайно після проголошення, по заводах і колгоспах почалися мітинги, на яких вже і без того голі, босі і голодні советські раби почали „ентузіастично“ ухвалювати „добровільну“ передачу державі своєї останньої мізерії, викуплюючися цим від переслідувань і репресій поліції.

ЗЛУКА ДИПЛОМАТИЧНОГО ПЕРЕЛОМАЛУ.

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон настановив спеціальну комісію для злуки в одно тіло високих урядовців у департаменті з людьми, які належать до „еліти“ в закордонній службі.

ОБОРОНА ЗАХОДУ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД МІНІСТРІВ В ЛОНДОНІ

Париж, 4 травня. — Всі можливості оборони Заходу перед есентуальним советським нападом будуть головним предметом нарад міністрів закордонних справ Злучених Держав, Британії і Франції, що почнуться в Лондоні, вже в найближчу неділю або понеділок, попереду конференції міністрів країн Атлантийського Пакту — заповідують тут в дипломатичних колах. Франція зі свого боку настоюватиме головню на трьох справах: американська допомога Індокитасві, дальша організація оборони в рамках Атлант. Пакту та дальший розвиток європейського господарства під кутом оборони. Ці проблеми були видвинуті на чолі всіх інших на вчорашньому засіданні уряду, що дав під цим оглядом відповідні доурення міністрів Шуманові. Франція вважас, що коли Америка справді хоче врятувати Індокитай від комуністичного панування, вона мусить негайно доставити французьким збройним силам в Індокитаю більше босих літаків та іншої зброї і припинити свою акцію заохочування уряду Бао Дай, що він може добитися ще більшої автономії, як він її вже має в рамках французької унії. На другому місці французький уряд видигає необхідність дальших заходів для об'єднання підставового для оборони європейського господарства, зокрема британського вугілля, німецької сталі та французького заліза. Третью точкою на наради міністрів французький уряд видигає потребу до більшого скріплення оборонних заходів в рамках Атлантийського Пакту, пропонує створити перманентну дирекційну раду, яка мала б широкі повноважності для координації військових і господарських оборонних аспектів. Під кутом цих трьох головних пунктів мали б бути обмірковані та вирішені теж інші справи, включно з проблемою Німеччини та інших головних фронтів в теперішній холодній війні.

ЗАГРОЗИЛИЙ СТРАЙК У ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінкі, 4 травня. В цій загроженій Советами країні почав поширюватися генеральний страйк, що може мати фатальні наслідки. Діло в тому, що Фінляндія сплачує Советам вносне відшкодування, а кожний страйк може перешкодити в цьому та спричинити советську інтервенцію, до чого і змагає комуністична п'ята колона, організуючи страйки. В понеділок почався страйк залізничників. Для вдержання руху поїздів власне під кутом достав до Советів, Фінський уряд зарядив мобілізацію залізничників до війська, використовуючи їх дальше для залізничного руху, бо воляк не мають права страйкувати.

СОВІТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ В СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 4 травня. — В поінформованих колах стверджують, що Совіти в своїй зоні Німеччини приготували відповідні мобілізаційні плани, переводячи реєстр молодих підкутом служби в „народній поліції“, зміну назви якої на „народну армію“ вже свого часу заповіджено.

ПОЛЬСЬКІ ЄПІСКОПИ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ДОГОВІР З ДЕРЖАВОЮ.

Варшава, 4 травня. — Офіційний орган польського єпископату надрукував офіційне повідомлення, потверджуючи факт підписання відповідного договору між церквою і державою, стверджуючи рівночасно, що в урядовому повідомленні не всі договірні постанови були проголошені, як і договори не охоплено всіх проблем. Комуністичний уряд, проголошуючи договір, промовчав всі ті його постанови, що признавали деякі концесії для церкви. Тим самим, договір був порушений вже в самому його проголошенні.

МЕРКНЕ СОВЕТСЬКА ЗІРКА В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 4 травня. — Тут і в усіх інших частинах як західної так і східної Німеччини стверджується виразні познання, що Совети поступово цілком тратять популярність, навіть в тих колах, які початково з ними симпатизували. Перемога Заходу в психологічній війні зі Советами тут є неомильна. Використовуючи обставини, Совети зручно видвигали присмилли для всіх німців гасла, зокрема щодо об'єднання Німеччини та відновлення її суверенності. Советський пропагандист західні аліанції і саме західно-німецьке управління почало протиставити факти і конкретні пропозиції. В Берліні, для прикладу, західні аліанції та місцеве управління видвигнули пропозицію загальних виборів, які встановили б управління для цілого міста. Совети негайно зникли свої ключі про „роз'єднання“ на пуста-демотогічній фразі про „капіталістичне повновлення“.

ЗАГРОЗИЛИЙ СТРАЙК У ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінкі, 4 травня. В цій загроженій Советами країні почав поширюватися генеральний страйк, що може мати фатальні наслідки. Діло в тому, що Фінляндія сплачує Советам вносне відшкодування, а кожний страйк може перешкодити в цьому та спричинити советську інтервенцію, до чого і змагає комуністична п'ята колона, організуючи страйки. В понеділок почався страйк залізничників. Для вдержання руху поїздів власне під кутом достав до Советів, Фінський уряд зарядив мобілізацію залізничників до війська, використовуючи їх дальше для залізничного руху, бо воляк не мають права страйкувати.

ДЕ ГАСПЕРІ ПРО СВІТОВЕ ЗНАЧЕННЯ АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ.

Рим, 4 травня. — Італійський прем'єр Альчіде де Гаспері відповідав вчора в сенаті на критику Атлантийського Пакту, стверджуючи, що цей договір має світове значення та є сьогодні найсильнішою практичною гарантією миру. При цій нагоді він виявив, що Злучені Держави, Британія і Франція запропонували зміну постанов мирового договору в тому напрямку, щоб Триєст знову прилучити до Італії як її інтегральну частину.

КОМУНІСТИ ПЛАНУЮТЬ НАІЗД НА ФОРМОЗУ ЦЬОГО МІСЯЦЯ.

Токіо, 4 травня. — Минулого місяця ссхоплено в Тайпεί на Формозі одного з членів місцевого комуністичного Політбюро, який в зізнаннях стверджує, що комуністи планують зробити десант на Формозі вже цього або наступного місяця, в переконанні, що Америка „пальцем не рушить“ для оборони Формози.

General FRANK L. HOWLEY

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗВАЛ СОВЕТСЬКОГО БЛЮКУ

Як говорити з американцями про жахливі відносини в країнах під московсько-большевицькою диктатурою, можна не раз завважити, як їм дивно видається, що гноблені терпеливо зносять тиранію і не бунтуються. Вони читають раз-у-раз про сотні мільйонів рабів і невелику горстку комуністів, як властиву опору комуністичного режиму, тому важко їм зрозуміти, чому широкі народні маси це терплять.

Це здивування є тільки доказом, як багато треба ще американцям вчитися, щоб знати, як, ким і чим держиться комуністична влада. Вправді є багато знаменитих книжок, що ці речі висвітлюють, але як мало людей їх читає. Ті, що проаналізували глибоко советську дійсність, висвітлюють навіть таке, чого жодна людина не могла б знати, коли б не стало Сталіна. Оскільки нам відомо, ні одна серйозна американська книжка про Совети не заповідає, щоб за смертю Сталіна можна було надіятися поважніших внутрішніх перемін, якихось повстань, чи нової революції, яка спричинила б повалення большевицької диктатури. Справжні знавці СССР погоджуються, що тільки війна й надія на законну інтервенцію може дати в теперішніх відносинах поштовх до вибуху широких повстань на територіях СССР та його сателітів. Можливе, що при таких надіях навіть і така подія, як смерть Сталіна, може дати приток до якогось зриву, проте треба рахуватися з страшною дійсністю у Советіх і думати чорніше, але правдиво. Тому саме вважаємо заяву Пола Дж. Гофмана, Адміністратора Економічної Адміністрації, дуже оптимістичною, коли він твердить, що напруження, яке існує в країнах, які опинилися у советській сфері впливу, доведе нагло й то в недалекому часі до розпаду „комуністичної імперії“ та визволення поневолених країн-сателітів з-під Росії. Гофман заявив, що як він пережив Гітлера і Муссоліні, то доживе ще й того дня, коли не стане й третього диктатора. Як почув ці слова Волтер Липмен, відомий журналіст, підібрав зараз до мікрофону і ще додав, що той розвал Советів уже зачасав, і то зачасав від „найбільшої події від закінчення війни“, себто від розбрату між Сталіном і Тіто. Конгресмен Джан М. Воріс доповнив цей їх „міжнародний огляд“ ще й такими своїми завваженнями, з яких виходило б, що треба тільки стримати Росію в дальшій агресії та бути готовим допомогти „вільним народам“ на випадок советського нападу, а справи готові наладити есентуально без війни.

Якби ми не бажали собі сповнення цього, що заповідає Гофман, проте не беремо такого в ніяку раху. Навіть вважаємо шкідливим про ці речі говорити таким людям, як Гофман, бо це приписує американську чуйність. От того самого дня, коли говорив Гофман, промовляв теж ген. Н. Бредлі, голова Об'єднаних Штефів Штабу, до членів Конгресової Комісії Збройної Служби. Він сказав, що хоч не хоче нікого „лякати війною“, але мусить ствердити, що комуністична агресія, змагаючись до опанування світу, не зменшується. Коли мати на увазі події в Індонезії, зістрілення американського літака на Балтику, зрівняння дипломатичних зносин з Болгарією, нові тертя з Угорщиною та вимоги Советів щодо Трієсту, тоді, каже Бредлі, побачимо, що ситуація не поліпшується, а тільки з кожним днем гіршає. Це є речі, які треба представляти американському народові, а не мріяти про смерть Сталіна і природний розвал советської імперії.

За демократизацію Південної Америки

Відвідини Злучених Держав чілійського президента Габріеля Гонзалеса Віделя припали на час, коли Злучені Держави стоять на чолі руху, який має на меті оборонити Західний, отже Демократичний світ перед заливом деспотичного комунізму. У своїх промовах у Вашингтоні й у Нью-Йорку през. Віделя підкреслював необхідність боротьби проти комунізму, як проти світового лиха. Гіркість, яка пробивалася з його слів, вказує, що він відчув самий на собі комуністичну руку. Зрештою він цього не скривав. У Нью-Йорку він виразно сказав, що оборона комуністів як амбасадорів, як сенаторів, як політичних провідників, а навіть як президентів, бо думав, що з ними можна співпрацювати як з демократичним елементом по цілому світу. „Але я був засліплений. Несподівано я зрозумів, що нам треба діяти швидко, щоб охоронити чілійський нарід, а теж й існування нашої демократичної системи“, — заявив Віделя.

Небезпека для демократії в країнах Південної Америки не йде тільки від комуністів. Часті політичні перевороти в тамошніх країнах вказують, що там є якийсь основне лихо, яке дається відчувати раз в одній, другим разом в іншій латинській державі. Цим лихом є велика економічна нерівність, недостача політичної освіти і змагання правих елементів до диктатури на фашистський зразок. Про це можна часто читати в кореспонденціях американських журналістів, які пишуть до газет в Злучених Державах.

Щоб посилити змагання демократичних груп у країнах Латинської Америки, пороблено здавна підготовку з впливових діячів і різних емігрантів з Південної Америки, які перебувають у Злучених Державах. Подібні плани для неурядової і продемократичної конференції складено на нарадах 150 представників різних груп, що відбулися в Нью-Вестон Готелі в Нью-Йорку, дня 17 квітня. Це має бути Міжамериканська Конференція для Демократії й Волі, яка відбувається в Гавані, на острові Куба в дні 12—14 травня. Провід у скликанні конференції веде Міжнародна Ліга Прав Людини для Південної Америки, на чолі якої стоїть Францес Р. Грант. Другою організацією є Американська Федерація Праці на чолі з Серафіном Ромуальді, як представником для Латинської

Америци. Крім того Нью-Йоркський Республіканський Клуб з Джаном С. Мундт, як головою.

Оці організації вказують на трагедію республіки Перу, в якій владу загорнула горстка амбітних одиниць, що правлять на військовий лад і недопускають демократичних впливів з Північної Америки. Подібні відносини запанували у Венесуелі, Аргентині, в Колумбії, і в Домініканській Республіці.

Проф. В. Гаєвий, Сан Франциско, Каліф.

МАРКО КРОПИВНИЦЬКИЙ (До 40-річчя з дня смерті).

Марко Кропивницький (1841-1910) велетенська постать в історії нашого театру. Він створив в ньому цілий значний етап. Перш за все: це була універсально-обдарована людина - драматург, актор, режисер, композитор, маляр, театральний педагог. Він мів в театрі робити все, без всякого перебільшення це була ідеальна театральна людина. Перші десятиріччя своєї артистичної діяльності Кропивницький мусів грати в російсько-українських трупах. Дебютував він в Одесі 26-го листопада 1871 р. в ролі Стецька („Сватання на Гончарівці“). Виконання цієї ролі, Вибірною (харківський дебют в 1873 р.) та Караса („Запорожець за Дунаєм“, Гулака-Артемовського) закріпило за ним славу першорядного актора українських вистав. Крім Одеси і Харкова, Кропивницький грає ще в Херсоні, Єлисаветі, Катеринославі та інших містах України, працює в Криму, літом 1874 р. вперше організує поїздку української трупи до Петербургу, гастролює 1875 р. в Галичині, а з 1882 року виступає, як організатор українських театральних товариств, діє, як антрепренер. На схилі свого віку він залишає антрепренерську діяльність, але зовсім розстається з театром не може і часто гастролює. Повертаючись з гастролів, Кропивницький і помер у вагоні. Його анілува були комічні і характерні ролі, але його біограф В. Уманов-Каплуновський писав: „він недосконалий високий в ролях трагічних“. Майже непомітні рухи, якась деталь в характеристиці — великим майстром якої він був — якийсь слівце чи інтонація з'являлися в його рухах художнім засобом і, користуючись яким, він вмів оживити і поглибити, намічений у дра-

матурга, образ. Широкий життєвий досвід, багатство спостережень, знання народного побуту і людщини села стали джерелом „безконечної галереї народних життєвих постатей“ — живих, оригінальних, неподібних один до одного. „Ось завзятий полковник Бульба з упертою твердістю козацької вдачі, з могутнім характером широго запорожця, ось мудрий гетьман Мазепа, ось повний комізму Іван Карась, козак Цибуля і примітивний бюрократичний самодур старшина з „По ревізії“, з блискими гумору, спорідненого з М. Горьким, ось глибоко психологічна постать здирщика глота Бичка, або сотника із казкової п'єси „Вій“, обвіяного елегантним серпанком, ось на решті грізний дволичний Хома Кичатий“ — так барвисто передає Уманов-Каплуновський репертуар видатного нашого актора. Дійсно широка скала різноманітних перетворень від людини XVI ст. — історичних персонажів — до людини сучасного Кропивницького села. Образи актора були більш ніж у М. Щепкіна насичені життєвою правдою, він творив їх, підбираючи деталі з живої натури, але творчий діяпаз у нього був більш регіональним, ніж у останнього. В своїх споминах Євген Олесьницький згадує: „з його уст почули ми вперше пісні як „Соловейко“, „Удовичко“, „Очеретом“ і т. ін., які відразу стали понуриями... Ми слухали з запертим віддіхом і старалися не поминути його одного слова, одного звуку“.

Деякі композиції Кропивницького, як наприклад, „Де ти бродив, моя доле!“ (Дует з „Вія“) та „Ревуть стогнуть гори-хвилі“ (чоловічий хор з „Невольника“) — стали народними творами і ще й на сьогодні зберігають свою привабливість. Олена Пчілка та інші відмічали й інший талант артиста й його хист режисера. Пчілка писала: „це було виконання надзвичайно просте, без жадної афектації, але яке щире виконання, яке повне глибокої думки й чуття. Саме на такому проказування Шевченкового „Холодного яру“ попорочилися князи з Кропивницьким навки на вечері київської „Просвіти“ за кілька тижнів до його смерті. Театр розлягався від гучної хвали. І хто чув ту декламацію, не забуде її ніколи“.

Особливо велика роль Марка Кропивницького, як режисера, засновника реально-побутової школи виконання. З його появою на сцені можна говорити про певне стилістичне обличчя нашого театрального мистецтва, про ансамбль. Ясна річ, що йому дуже допомагала та обставина, що його трупа мала суцільно український характер і що стрижнем її діяльності був рідний репертуар. Цілком природно, що у акторів, належних до одного історичного часу, виходили під одним художнім провідом в рамках певної школи вироблення, спільний характер гри, себто виробилися початки ансамблю, стилю, належності до відповідного театального напрямку і це був дорогий і цілий лід невідомої праці батька українського театру. Майже одночасно з Мейнінгським театром Людвіка Кронека, М. Кропивницький береється за розробку Бичка, або сотника із казкової п'єси „Вій“, обвіяного елегантним серпанком, ось на решті грізний дволичний Хома Кичатий“ — так барвисто передає Уманов-Каплуновський репертуар видатного нашого актора. Дійсно широка скала різноманітних перетворень від людини XVI ст. — історичних персонажів — до людини сучасного Кропивницького села. Образи актора були більш ніж у М. Щепкіна насичені життєвою правдою, він творив їх, підбираючи деталі з живої натури, але творчий діяпаз у нього був більш регіональним, ніж у останнього. В своїх споминах Євген Олесьницький згадує: „з його уст почули ми вперше пісні як „Соловейко“, „Удовичко“, „Очеретом“ і т. ін., які відразу стали понуриями... Ми слухали з запертим віддіхом і старалися не поминути його одного слова, одного звуку“.

Деякі композиції Кропивницького, як наприклад, „Де ти бродив, моя доле!“ (Дует з „Вія“) та „Ревуть стогнуть гори-хвилі“ (чоловічий хор з „Невольника“) — стали народними творами і ще й на сьогодні зберігають свою привабливість. Олена Пчілка та інші відмічали й інший талант артиста й його хист режисера. Пчілка писала: „це було виконання надзвичайно просте, без жадної афектації, але яке щире виконання, яке повне глибокої думки й чуття. Саме на такому проказування Шевченкового „Холодного яру“ попорочилися князи з Кропивницьким навки на вечері київської „Просвіти“ за кілька тижнів до його смерті. Театр розлягався від гучної хвали. І хто чув ту декламацію, не забуде її ніколи“.

Особливо велика роль Марка Кропивницького, як режисера, засновника реально-побутової школи виконання. З його появою на сцені можна говорити про певне стилістичне обличчя нашого театрального мистецтва, про ансамбль. Ясна річ, що йому дуже допомагала та обставина, що його трупа мала суцільно український характер і що стрижнем її діяльності був рідний репертуар. Цілком природно, що у акторів, належних до одного історичного часу, виходили під одним художнім провідом в рамках певної школи вироблення, спільний характер гри, себто виробилися початки ансамблю, стилю, належності до відповідного театального напрямку і це був дорогий і цілий лід невідомої праці батька українського театру. Майже одночасно з Мейнінгським театром Людвіка Кронека, М. Кропивницький береється за розробку Бичка, або сотника із казкової п'єси „Вій“, обвіяного елегантним серпанком, ось на решті грізний дволичний Хома Кичатий“ — так барвисто передає Уманов-Каплуновський репертуар видатного нашого актора. Дійсно широка скала різноманітних перетворень від людини XVI ст. — історичних персонажів — до людини сучасного Кропивницького села. Образи актора були більш ніж у М. Щепкіна насичені життєвою правдою, він творив їх, підбираючи деталі з живої натури, але творчий діяпаз у нього був більш регіональним, ніж у останнього. В своїх споминах Євген Олесьницький згадує: „з його уст почули ми вперше пісні як „Соловейко“, „Удовичко“, „Очеретом“ і т. ін., які відразу стали понуриями... Ми слухали з запертим віддіхом і старалися не поминути його одного слова, одного звуку“.

Деякі композиції Кропивницького, як наприклад, „Де ти бродив, моя доле!“ (Дует з „Вія“) та „Ревуть стогнуть гори-хвилі“ (чоловічий хор з „Невольника“) — стали народними творами і ще й на сьогодні зберігають свою привабливість. Олена Пчілка та інші відмічали й інший талант артиста й його хист режисера. Пчілка писала: „це було виконання надзвичайно просте, без жадної афектації, але яке щире виконання, яке повне глибокої думки й чуття. Саме на такому проказування Шевченкового „Холодного яру“ попорочилися князи з Кропивницьким навки на вечері київської „Просвіти“ за кілька тижнів до його смерті. Театр розлягався від гучної хвали. І хто чув ту декламацію, не забуде її ніколи“.

Лев Ясінчук
ВИЗВОЛЬНИКИ
(Уривок з повісті: „Данина Молохови“)

Зима немов би не могла, або не хотіла вжитися в свою роль, відкладала свою умість в пізніше й то тиснула морозом, побила снігом, то знов нагрівалася колючим сонцем і на вулицях робилося баюро. Так проминуло Різдво, що його в голос ніхто й не згадував. По урядах, фабриках й варстатах кипіла праця, за „прогули“ карали. В школах відбувалося правильне навчання. Ба — це краще ніж правдиве. Ніякий батько не поважився стягнути на себе підозріння про свою реалістичність і посилав у той день своїх дітей, чи вони хворі, чи мали одіж та обуву, чи ні. Наближалася „ялинка“, день Нового Року. Не того християнського з богослужбами, але большевицького, що був „днем

ніяких хрестів. Учителі мають виховувати дітей на бійців за комунізм“. — Кожної суботи треба подавати письмові звіти про завваження в школах. Ходили інспектори в одну, другу, десятку школу. На перший погляд школа має вжити обличчя, ніж колись, — на їх думку — навіть більшовицьке. Де був образ Христа декуди немов тимчасово, просто цвяхами прибитий до стіни; але декуди він уже в гарних рямках, з яких недавно усміхався Мосцікий, чи хмарився Пісудський, або зарозуміло глядів Ридз-Смігліш. В одній, недавно ще манастирській школі, де ще директором й учительки-монашки переодягнені по цивільному, — саяя прибрана червоними зірками, приліпленими на стінах. Над шкільною сценою червона занавіса — теж зі зірками, і то золотими. Просто роскіш, більшовицький рай. Дівчата саме вичують співати „марш льотчиків“.

Левчук приніс у суботу копію написаних звітів. Зав „почитав“ і кличе його: — Що це, — каже, ви самі

непогані речі випикуєте. Так не можна. Треба шукати недоліків. Ленін сказав: „На недоліках треба вчитися“. — Нема що дивуватися, що в звітах не погані речі. Залишилося вчителство з часу Польщі, а звівши, що польський уряд давав про те, щоб у Львові були добрі вчителі, — борониться Левчук. — Це правда, що тут є багато „чого хорошого“, тільки бряк культури, — завважує зав і сікає при цьому носа в пальці. Мусів висловити те, що його наболіло. Що за культура, коли у такому Львові не було ані одної відомості... В дусі мусів Левчук признається слухавши завоїв; такої установи дійсно не було. Після „ялинок“ заходить Левчук у бюро. Зав уже ждав на нього. — Чи ви знаєте, що в такій-то школі навчали на „ялинку“ образів святих, хрестиків та орликів; що замість культурної розваги, заставляли стоїти й давали дітям хліб з мармелядою. Питаю хліб: по-що це? А по-що: хотіли показати, що в Радянському Союзі діти го-

лодні, що тільки в часі „ялинок“ можуть попоїсти. Ідіть і перевірте. Левчук пішов у школу й казав сторожеві показати „зав“, де відбувалося свято „ялинок“. В кути стояла бідна, сумна смерічка без прикрас, тільки обвішана вузькими стяжечками з тоненького білого паперу. Левчук питає про прикраси з ялинок. Переглядає їх у кошику, й не знаходить тих страхів, про які говорив зав. Тимчасом перед шкільний будинок заїжджають дві лімузини, а з них висідає партійне начальство та з криком, чує, питає по коридорі, де „ялинка“. Левчук вийшов до них. — Ви хто будете? — питає один з них. — Я вже є — шкільний інспектор. — Як ви допускаєте, що в школі є хрести? — Ні, нема хрестів, я вже перевірів. — Як нема? А ось ходіть з нами. Пішли разом на інший коридор, де вузька поперечна стіна була розмальована польським

народним орнаментом. — А це що? Не хрест? — Ні, каже Левчук, це звичайний людський орнамент. — Так, це хрест. Зараз кажіть це забілити. Я секретар „мискарткому“ (миського партійного комітету). Левчукові пригадалася фраза зі „Суєти“: „Це не проста свиня“. Але тут нема жартів. Чого доброго — це може й погано закінчитися. Коби можна яким світлом відкараскатися від шкільництва. Тут що крок можна впасти. Але звільнитися з посту... Раз Левчук натякнув про це завоїв, а він відразу: — Так ви не хочете послужити радянській владі, — і змирав його від ніг до голови. — — — Після нового року ставала зима шораз лютіша. На дворі скрипів під підозвами замерзлий сніг. Вікна каменіцько-замерзли білим квітням. В бюрі шкільного відділу було тепло й Левчук робив свою роботу. До його стола підійшов „товариш спец-сектор“, у краєнець з Полтави Покропів, по званні учитель. На вид він добре ставився до Левчу-

ка, але... це „спец-сектор“, себто представник НКВД. Такий відпоручник був у кожній установі, що займалася понад двадцятьохтирох працівників. — Товаришу, — каже він до Левчука. Ви написали в життєписі, що ви склали кілька книжечок. Принесіть їх, ми б їх „почитали“. Ага, подумав Левчук, хочете дошукатися в них прогріхів. — Він шойно тепер змиркував, що не треба було свого писати. Щоб ослабити свої заподання, каже: — Я загалом багато зайвого написав. За книжечками питаю, бо в мене нема ніодної. — Ви нічого поганого не написали. Ви, кажете, були в царській Росії. І як це ви туди попали? — Зовсім просто. Одержав паспорт і поїхав. — Як це ви паспорт одержали? Цікаво. (Дальше буде).

INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

Упорядкування орегонських лісових масивів

Виродили наступних 15 років у стейті Орегон (що лежить на північному Заході нашої країни) мають упорядкувати, наново насадити, підрахувати понад 750,000 акрів лісу. В ручний спосіб насадять мільйони молодих ялинок, а з літаків розсіють тони насіння на землі, де ліс або вигорів, або був зрубаний. Губернатор стейту каже, що цей проект „є найбільшим штучним лісо-насадженням, будь коли проведеним на континенті Північної Америки”.

До земель, що будуть упорядковуватися, належить масив з 300,000 акрів спустошеного, погорілого Тіламуського лісу, який згорів в 1933 році, коли вогонь зжер найцінніший строевий ліс за 11 днів, а пожежі 1939 і 1945 років довершили руйнацію. Невдавні дослідження показали, що в цьому районі треба посадити 50 мільйонів молодих ялинок і висіяти 40 тон ялинового насіння і тоді гола чорна земля знову вкриється буйним лісом.

Спеціальні літаки, що висівають насіння, покривають площу в 4 акри за 1 хвилину, а перед посівом вони розпорскуватимуть отруту проти мишей та інших шкідників, щоб вони не поїли насіння. Ручне насаджування йтиме значно повільніше. Досвідчений робітник може насадити тільки біля 2/3 акра

на день. Та проте багато роботи буде зроблено руками, бо відтук сонце убиває насіння ялини і лише північні схили долин та горбів можна засівати з літака. Південні схили, на яких буває багато сонця, треба засаджувати руками.

Спеціальні заходи будуть ужиті щоб захистити ліси від пожеж. Наприклад, ліси будуть поділені на окремі масиви, завбільшки в 10,000 кожний, або і менші. Кожний масив буде оточений широкою просікою, щоб вогонь не міг через неї перейти. Будуть улаштовані спеціальні, спостережні пункти, з яких би сторожа могла стежити за появою вогню і телефоном та радіо передавати дані про його поширення і точне місце знаходження. В окремих пунктах на поготові стоять легкі тягарові авта з новітнім протипожежним устаткуванням.

Орегонські ліси, власне кажучи, вже давно треба було привести до ладу, бо і пожежі, і люди надто вже винищили це розкішне природне багатство.

Після того, як в 1846 році був упорядкований канадський американський кордон, почалася, безжалісна експлуатація орегонських лісів, які протягом 50 років безоглядно йшли на тартаки. Президент Теодор Рузвельт перший

запровадив захист багаточисельних первинних лісів від хижацької експлуатації приватників і великі масиви були перетворені на національні парки і ліси. Тим часом приватні власники продовжували безжалісно вилучувати свої масиви, а війна 1940-х років ще додала руйнації, бо постанала гостра потреба в строевому лісі. І молоді, і старі дерева падали під сокирою, щоб перетворитися на скрині для транспортування воєнних матеріалів через океан. До того ж нові методи дозволяли добиратися до тих масивів, які раніше вважалися недосяжними для експлуатації.

Упорядкування лісів має велике значення для Орегону, бо лісова промисловість є найголовнішою в цьому стейті. Описаний нами проект є досить далекосяжним, бо лише на початку наступного сторіччя зможуть дроворуби зрубати ті ялини, що будуть насажені протягом наступних років. Але ліс має значення ще й іншого порядку: він захищає ґрунт від розмиття, підтримує вологу, захищає ґрунтові води.

Загальна Рада

Марко Кропивницький

(Докладання зі стор. 2-го).

ний нахил і був першорядним знавцем сільського побуту та побутової мови. Д. Антонович вірно відмічає, що його головний хист, як драматурга: „тонке вміння спостерігати побутову деталь... і віддати її в художнім обробленню. Розвій... драматичної акції... обрисовка драматичних характерів... не являються сильною стороною драматичної творчості Марка Кропивницького” — і додамо ми, він не цілком володіє мистецтвом міцно злитого мистецтва. Сам відмітив м. е. драматичний струмок, який пробігає в його окремих творах, хоч би в „Дай серцю волю!...”. В своїх кращих п'єсах він, як переконаний прихильник побутового театру, природно, малою переважно селянське життя з його побутово-родинними і частково-соціальними відносинами („Дві сім'ї”, „Олеся”, „Глигит”, тощо). В жанровому відношенні п'єси драматурга досить різноманітні: тут і водевіль „По ревизії” — до речі одна з найкращих річей драматурга — окрема з сільського життя „Пошили в дурні”, історична драма за Шевченком „Невольник”, „Вій” на сюжет Гоголевої повісті тощо.

Марко Кропивницький увійшов в історію нашого театру і, як засновник першої відрубної української трупи та фундатор побутового театру і, як режисер, актор, та учитель багатьох акторських поколінь і нарешті як драматург.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕРВИХ ТРИВІХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛИ

Зразковий шевченківський концерт

Філадельфія віддала цього року належну пошану Тарасові Шевченкові щойно за другим розгоном. Т. зв. репрезентативний концерт, що його що-року дає „Норт” у найкращій українській салі „Юкреніан Гол-у” при Френкліні Стріт, дав цього року безпосередній поштовх до пресових голосів на тему надто повільного влаштування на занадто високу нуту різних імпрез із шкодою для мистецького критерію. Несподівано „Савт” зрівноважив цю невдачу, влаштувавши Шевченківський концерт у салі на Емерікен Стріт, що насправді міг би послужити зразком такої скромної, проте мистецько вирівняної патріотичної маніфестації. Самі привізи більшості виконавців, здебільша професійних артистів із Театру В. Блавацького (та осіб добре знайомих із естрадою), говорять про мистецький рівень. Проте вечір складався з двох частин: концертної і товариської.

Концерт розпочав мішаний хор під орудою інж. Вол. Піка „Заповітом” Стенка. Коротку, приступну, гарно виголосену промову сказав п. Володимир Рудницький. Артист А. Радванський відспівав дві пісні Лісенка: „Гетьмани” і „Ой Дніпре!”, його м'який, невеликий, але надзвичайно милий баритон належить до тих голосів, за котрими слухач тужить. П-ні Оксана Сімович, відома арт-скрипачка, відорала Рісса „Капрічіозе” і Левицького „Мережки”, виявляючи високу техніку і чутливість гри головно у другій композиції. Пані Наталя Андрусівська пригадала свій дівочий сопран, кермований гарною школою, у двох відомих піснях Лісенка „Садок вишневий” і „Як би мені мати намісто”. У вокальній частині зразок рецитативного мистецтва дали артисти Ліза Шашарівська („Лебедина”) і дир. В. Блавацький („Юродивий”), дарма, що обидві поеми належать до найважчих із „Кобзаря” та не зовсім доступних

ли сюди перед сорока і тридцять роками. Сентиментальні і веселі спів та безтурботна гутірка завершили цей гарний і насправді культурний вечір.

СТРИМАНО ВІД'ІЗД ПРОДАНИХ КОРАБЛІВ

Департамент стейту оприлюднює, що стримав від'їзд двох кораблів, проданих до Єгипту, бо з кораблів не знято гармат.

May Dance
tendered by the
National Memorial Post, No. 1429
AMERICAN LEGION
SATURDAY EVENING, MAY 6th, 1950
Dancing from 8:30 to 2:30
at Ukrainian National Home Hall
216-218 GRAND ST. (Corner Driggs Avenue)
BROOKLYN, N. Y.
Subscription 95c - Music by ROYAL KNIGHTS

DETROIT, MICHIGAN!
Ukrainian Youth Chorus
Presents the Operetta
'VECHORNITSEE'
Directed by: STEPHANIE A. HOMENIK
Accompanied by: OLGA DUBRIVNYJ and SYMPHONETTE
SUNDAY, MAY 7, 1950
at Ukrainian National Temple
MARTIN and MICHIGAN
Donation - \$1.00 3:00 P.M.

УВАГА! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ 301-го ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ім. Д. ВИТОВСЬКОГО В ШІКАГО: відбудеться:
В НЕДІЛЮ, 7. ТРАВНЯ 1950 Р.
о годині 6:30 ввечір.
В ЗАЛІ СВ. ВОЛОДИМИРА при 2250 W. Cortez Street
Товариський Вечір з ТАНЦЯМИ
В ПРОГРАМІ:
1). Товарищеске прийняття.
2). Виступ оперного співака д-р І. Рудовського
3). Декламатія дітей членів Відділу.
Приглас гарна оркестра! Буфет зі смачними перекусками і напінками під зарядженням членів і членів Відділу.
Управа Відділу сердечно запрошує всіх старших і молоді прийти на цей вечір та підтримати морально цю форму культурно-освітньої товариської забави.
За Управу Відділу: Андрієвський, секретар. Іванчук, голова

ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ РАВТ
— улажують: —
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ І УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО В АМЕРИЦІ
В СУБОТУ, 13. ТРАВНЯ 1950 Р.
(SATURDAY, MAY 13th, 1950)
У НАЙБІЛЬШІЙ ЗАЛІ BEETHOVEN HALL,
210-214 East 5th Street, New York, N. Y.
Добра музика. Стрій довший. Буфет в заряді Вп. Пань.
Початок в год. 9 ввечір за запрошенням.
Хто запрошення не одержав, може його ще дістати в доміції Тов-а У. Інженерів під ч. 11 East 7th N.Y.C. щоденно між год 7-9 ввечір.
Щоб виминути переповнення в балетній залі, число квитків вступу обмежене. Тому прохасться, щоб заздалегідь про них подбати. Продажа квитків по ціні \$1.50 щоденно в доміції Тов-а Українських Інженерів між 7-9 ввечір, як рівнож і в Art Mode, 181 2nd Ave., і в торговлі „Надія”, 72 East 7th Street. Комітет,

Third Annual Convention Concert
of the
UKRAINIAN ORTHODOX LEAGUE OF THE U.S.A.
WEST SIDE HIGH SCHOOL AUDITORIUM
So. Orange Avenue at 12th Street, Newark, N. J.
Alexander Koshetz Choir, Philadelphia, Pa.; St. Vladimir's Choir, New York, N.Y.; Combined Bayonne and Passaic Chorus; Holy Ascension Choir, Newark, N.J.
JOHNSON CITY FOLK DANCERS
Anne Melnyk, Soprano — Adele Mersachak, — Soprano
Vadyn Wyshnevsky, Pianist.
Sunday, May 14, 1950 - 6 p. m. - Admission \$1.00 tax incl.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
СТАРАННЯМ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО АПОСТОЛІКА ПРАФОН СВ. ВОЛОДИМИРА при співучасті Братства і Сестрицтва улажують:
ТРАДИЦІЙНЕ СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ
В НЕДІЛЮ, 7. ТРАВНЯ 1950 Р.
В САЛІ ГРОМАДИ 334 1st, 14-вулиця в год. 1. пополуноді після Служби Божої.
ВСТУП - \$2.00
По обіді — ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ — Початок в 4-тій год.
Вступ - 50 центів.
Всіх Вас щиро запрошується. За повне задоволення ручити — Церковний Комітет.

УВАГА! ПАСЕЙК І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКИЙ ТОВАРИСЬКИЙ КЛУБ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ПАСЕЙКУ Н. ДЖ.
підтримав веселу комедію в чотирьох діях
„ДАНИЛО ЧАРІВНИК”
В НЕДІЛЮ, 7. ТРАВНЯ 1950 Р.
(SUNDAY, MAY 7th, 1950)
В САЛІ СВ. МИКОЛАЯ
212 President Street, Passaic, N. J.
Початок о годині 7-й ввечір. ВСТУП 65 центів.

Third Annual Convention

— OF THE —
Ukrainian Orthodox League of the U. S. A.
DOUGLAS HOTEL, NEWARK, N. J.

PROGRAM:
MAY 12, 1950: 5:00 P.M. Registration
8:00 P.M. Reunion Get-Together
MAY 13, 1950: 7:30 A.M. to 9:00 A.M. Registration
9:00 A.M. to 1:00 P.M. Business Sessions
2:00 P.M. to 5:00 P.M.
7:00 P.M. Dinner
9:00 P.M. Dance
MAY 14, 1950: 10:00 P.M. Divine Liturgy — Holy Ascension Church, 675 So. 19th Street, Newark, N. J.
2:00 P.M. Business Session — Douglas Hotel
6:00 P.M. Convention Concert — West Side High School, So. Orange Ave., at 12 St. Newark.
8:00 P.M. Farewell Party — Holy Ascension Church Hall, 675 So. 19th Street, Newark.
ATTENDANCE FEE \$12.50

Registrar — Miss Olga Dydio, 275 Glenwood Ave., Bloomfield, N. J.

ВИСИЛАЕМО
до кожної місцевості усіх стентів U.S.A.
Імпортовані Шинки
(Готові до їдження — без товщу, костей і шкіри.)
Разом зі замовленням прошу прислати \$5.
чеком або Money Order решта C. O. D.

П. Стасюк
124
Перша Евея Нью-Йорк, 3.
(між вулицями 7. та 8. ст.)
Існування фірми понад 28-літ говорить само за себе.

Ціна разом з пересилкою включно
(Ціни важні до 31. мая 1950)
ШИННИ З ПОЛЬЩІ - \$1.09 LB.
(КРАКУС І АТАЛАНТА)
ШИННИ З ГОЛЯНДІЇ - 98 ¢ LB.
ШИННИ З ДАНІЇ - 97 ¢ LB.
Шинки ті щодо смаку мають світову репутацію.
P. STASIUK, 124 First Ave., New York 3, N.Y.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Я.

Товариство «Вільна Україна», від 200 У. Н. Союзу, на своїх звичайних місячних зборах ухвалило пропозиції делегатів 22-го Конвенції такі проекти:

1. — Змінити параграф 25-ий статуту, зменшуючи контрольну Комісію до трьох членів, а не п'ять, як дотепер. Трьох членів комісії встановити, щоб переглянути фінансові книжки, фонди і моргеджі, а тим чином У. Н. Союз заощадить за чотири роки коло три тисячі доларів, що можуть бути вжиті на другі недобори.

2. — Додати до статуту, — щоб відділові касиєри були бондовані на суму 1000 дол. від крадіжки, нападу і згуби; — кошти бондів і аскурацій повинні бути покриті касою У. Н. Союзу.

3. — Як можливо, змінити статут 5-ий та підвищити суму забезпечення чоловіків до дол. 5,000 а жінок до дол. 2,500.

4. — Як можливо, додати ще одну класу — забезпечення, платного по смерті, з вкладками до 60 року життя. В тій класі, як можливо, видавати грамоти в тій самій формі, що класу Е-Ендомент.

5. — Приймати до У. Н. Союзу чоловіків і жінок на 1000 дол. від 16 літ до 40 літ без лікарських оглядів; на дол. 500 від 40 до 45 літ життя.

6. — Як можливо, змінити в Молодечім Департаменті таблицю посмертних заповідей в тому напрямку, щоб спадкоємці дитини отримували ціле посмертне по п'ятьох роках, а не аж по десятих. Деякі аскураційні компанії виплачують ціле посмертне по п'ятьох роках.

7. — Конвенція повинна разішучо настояти на злуку Союзів, а для переведення злуки вибрати окрему Комісію.

За уряд:
Е. Парашук, президент
В. Шипка, касієр
В. Воргуль, секретар
Василь Воргуль, делегат
Вол. Шипка, делегат.

ГУДСОН, Н. Я.

На місячних зборах дня 19. березня 1950 р., члени відділу 476. У. Н. Союзу ухвалили такі проекти на 22-гу Конвенцію У. Н. Союзу:

1. — Конвенція повинна відбутися як досі до 4 роки.

2. — «Свобода» повинна дати виходити щоденно, як виходить і без підвищення оплати, — хіба добровільно.

3. — Відділовий президент і касієр повинні бути плачені з каси У. Н. Союзу.

4. — У. Н. Союз повинен давати позичку своїм членам на їх грамоти за 3%.

5. — Відділ з менше як 50 дорослих членів не повинен мати права на вибір делегата на Конвенцію.

За уряд:
Мих. Гріб, президент
Ілько Зазуляк, касієр
Павло Маряк, кас. і дел.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА

Св'ячене у Філадельфії.

Заходами Переселеного Осередуку ЗУДАК-ту та місцевого Відділу «Самопоміч» відбулося у Провідну Неділю, 16-го квітня ц.р., у залі Народного Дому при Френкліні Ст. у Філадельфії прилюдне св'ячене. За один стіл засіло понад 200 громадян. Господаркою була пані Олена Штогрін, заслужена діячка та голова Переселеного Осередуку. Вона привітала гостей і потім заповідала всіх промовців та поодинокі точки мистецької програми, яка відбувалась підчас Св'яченого. Від «Самопоміч» у Філадельфії промовляв п. О. Голіна-тій, вказуючи на приклад згоди, паїнукою на салі та згідного спільного влаштування св'ята двома організаціями. З черги промовляв ред. Іван Кедрин-Рудницький (щоб усі українці були ідеалістами й оптимістами), др. Вол. Пушкар (від Гол. Управи «Самопоміч»), — привіт страждальцями і воюючим землякам у рідному краю), врешті др. В. Галан — про місію ЗУДАК-ту та доказування фактами, а не словами, свій патріотизм. Окрема згадка належить виступові обох пан-отців: о. пароха Середовича, що поблагословив «сиди» й, бажаючи українцям правди й згоди на землі, та о. Данилюка, американського уродженця, який дівав найпакіші оплески за всю промову на тему «Віра без діл мертва». У мистецькій програмі виступали наші пластунки, що прегарно виводили на сцені гаїлаки, далі пна Сімович із скрипковим сольо та пані Черняківська з сольоспівом (обидві справжні артистки — професіоналістки, отже й їх виступи на високому рівні), врешті артист Шашарівський із веселими куплетами на тему незавидної долі скитальців.

Наступної неділі, 23. квітня, відбулося св'ячене, влаштовуване парафіями — на «Савті» (о. Трешневським) і «Норті» (о. Середовичем). І тут і там було повно народу. Це наявний доказ, що вдержується і прив'язання до рідної церкви та національно-церковних традицій. Варта було б тільки подумати, чи не можна би об'єднувати аналогічні маніфестаційні імпрези, влаштовувати світськими громадськими та церковними кругами: воно ще тісніше об'єднувало б громаду та не розпоршувало б сил.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ЗОЯ ПОЛЕВСЬКА

віолончелистка, яка тому дватіжні виступила з мистецьким успіхом в Нью-Йорку, концертує цієї неділі, 7. травня, в Нью-Йорку, в залі Української Централі, 180 Вільям вул. Фортеніановий супровід: д-р Микола Полевський. Початок о год. 8,30 авеч.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа токонче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка час, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових бюрових видатків та за виграшу часу на поглядження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальців прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

ГРУПА ЛИСТІ ДО:

19440. Сопенюк Івана з с. О. сінта (Умань) і його доньку Марусю від Шпанко Василія.

19441. Сірий Валентина від батька О. Сірого.

19442. Тимошок Олексю і Марію з с. Висоцько (Броди) від Сологуб Івана.

19443. Давида Івана з с. Сінгел-Ширець (Рудки) від Івана Давида з с. Підзіриньця (Рудки).

19444. Яцик Миколу з с. Підзіриньця (Комарно) і Пеленського Миколу з Комарна від Шмотолохи Александра.

19445. Горобняк Стефана з с. Любин (Жогатин) Машак Йосифа.

19446. Кривих та односельчан з с. Пчани (Стрий) від Розалії з Мостових Дудар.

19447. Нижник Михайла з с. Ліпича Долішна (Рогатин) від Сторошук Олексі, сина Василя і Софії з Нижників.

19448. Царук Теклю з с. Токвин (Луцьк) від Лісцького Йосифа з Рівного.

19449. Станчик Михайла і Миколу та Перун Михайла від Перун Івана.

19450. Гриньків Марію (як за чоловіком невідомо) з Печиніжана (Кодомия) від Лизавети

НОВІ НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ ДО РИМУ ТА ВІЗАНТІ IX-XI ст.

На ту тему матиме доповідь д-р М. Чубатий в суботу, 6. травня, в приміщенні НТШ, 50 Чорч вул., кімната 252, — Нью-Йорк, о'год. 5. пополудні.

ДВА НОВІ ВИРОКИ СМЕРТІ В ЧЕХІЇ

Прага, 4 квітня. — На Моравії засуджено двох чехів на кару смерті а десятих інших на кару ув'язнення від 20 до 30 років за «змову» та намагання схоплення іменованого в останньому міністром оборони Олексія Цепічку. Обвинувачуваним закидувано приналежність до підпольної організації та шпигунську активність в користь «американських імперіалістів».

ДЖЕСУП НА АВДІЕНЦІЇ В КОРОЛІВІ БРИТАНІЇ

Лондон, 4 квітня. — Американський подорожувачий амбасадор, д-р Филип Джесуп, був прийнятий вчора королем Юрієм в Букінгемському палаці та відбув з ним розмову. Подобиць не подано.

з Пастернаків Шашарівської, д. Анастасії.

19451. Королишин Марію, Григорія і Микиту всіх з с. Пониківця Мала (Броди) від Насті сестри дочки Ольги Королишин.

19452. До Таборових Управ в Німеччині. Просимо оголосити, що Сивих Миколу, Юлію, Анастасію, Марію і Анну та Шумовську Катерину пошукує Марія з Сивих Івасюк з Америки. Голоситися в ЗУАДКомітеті у Філадельфії під ч. 19452.

19453. Левко Грегора, Юрію, Юлію (зам. Шевчишин) і Параску (зам. Бочко) з с. Красне (Кросно) від Левко Юстини.

19454. Ключенко Івана, стрийка і сусіду Злепка Михайла, обох з Отинії (Товмач) від Михайла Ключенка.

19455. Стрельченка, стрийка (мабути в Каліфорнії) від Надії з Стрельченків Шугита.

19456. Онішко Марію з с. Козаки (Любачів) від Прокопенка Дмитра.

19457. Дмитрук Івана з с. Бриничі-Загірні (Бібрка) і Юлію Хомина від Тибінко Івана.

«A DISTINGUISHED PIECE OF WORK» says Dr. Raymond Leslie Buell, scholar, historian, author, about

A HISTORY of UKRAINE

By MICHAEL HEUSHEVSKY

Edited by O. J. FREDERIKSEN

Preface by GEORGE VERNADSKY

PRICE \$4.00

АКАДЕМІЧНІ ВЕЧОРИ Н.Т.Ш.

В НЬО-ЙОРКУ, 101 АВЕ., А., 4 ГОД.

Останні три вечори присвячені таким проблемам:

7. ТРАВНЯ: Г. Луїжницький — Наука й віра,

14. ТРАВНЯ: Я. Надох — Давня законодавство в Україні.

21. ТРАВНЯ: Н. Гіряк — Модерний український театр.

19458. Козловського Бориса с. Евгена (Ютіка?) від М. Лециньської.

19459. Козак Дмитра з с. Соколі (Камінка Струмиліва) від Постолока Павла.

19460. Сивуляк Михайла с. Андрія і Галини з Тиблевичів з с. Білка (Перемішляни) від Тиблевич Володимира.

19461. Савчуків з с. Струтин Нижній (Доліна) від Василя Савчука с. Федя.

19462. Данилюк Василя з с. Краснополя (Ковель) від сина Стефана Данилюка.

19463. Кихтик Дмитра від Катерини Кихтик д. Івана з с. Телесниці.

19464. Сватенко Івана, Оксану і Андрія з с. Іскровка (Полтава) від Сватенко Поліни.

19465. Ганю Гільциху, зам. Чайківську з с. Ванева (Сокаль) від Паук Григорія.

19466. Стефурак Василя Стасика від Дмитра Стефурака.

19467. Чунис Андрія від Зархаря Чуниса. Канадський газети просимо передрукувати.

19468. Ган Стаха з с. Литня (Дрогобич) від Яніско Бронки.

19469. Семко Антона і Бойко Сергія, обох з Бубнівської Волости (Полтава) і Головку Михайла з Києва від Івана Гриця.

19470. Слободян Анну і Юсифу, д. Ваврика (монахині) з с. Окно (Скалат) від Павла Гац, с. Миколи і Розалії.

ПОДЯКА

Об'єднання Вушних Войків України в Америці, Відділ в Нью-Йорку, Н. Дж., складає отриману щиро подяку Першій Пресвітерській Церкві в Нью-Йорку, Н. Дж., і її пасторові Василію Кузі за переведення збірної суми \$61.00 на воєнних інвалідів українських армій, які нині без праці нахотяться в З. Дж. Америки.

Гроші зложили: Михайло Варницький \$20; Геня Ренда, Соня Рейгер, Іван Пасичник і Петро Ковальчук по \$5.00; Микола Яценчик \$3.00; Василь Гарбач, Тома Рудий, Федко Салюк, Дмитро Івасюк, Йосиф Пархома, Юрій Загородний, Юстина Варичка, Текля Ковальчук, Василь Кузів, Ксеня Вавричук, Стефан Гарбула, Олексю Паньків, Іван Панич, Семен Присланин, Йосиф Івасюк і Іван Дашковський по \$1.00; Нестор Василь, Луй Лесюк, Роман Кузіва і Йосиф Гавричеський по 50 ц. Разом \$61.00.

Зокрема дякуємо п. Семенові Чорномозову за його безкорисний труд переведення цієї збірної і надіємося, що його слідом підуть і інші церковні громади та організації.

За уряд О.В.В.У. в Нью-Йорку: Голова: Ілж. Любомир Савойка, сотник.

Організація: Референт: Василь Федіх, хорунжий.

194671. Пілюк Ілька і його рокину від Філюк Андрія.

19472. Рідних і знайомих з с. Городище (Бібрка) від Анни Худяк.

19473. Шпилька Василя с. Юрка, Грис Миколу і Плеска Олексю, всіх з с. Широкий Луг (Сигот) від Цірикової Василяни, зам. Ортобер.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc. P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ДО ВИНАЙМУ «Вонгалов» на літо близько ріки, ліс та фарми. Ціна приступна. Пишати М. Вільямс с/о Spring Brook Place, Columbia, New Jersey.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF, 223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острів в довготочасній недугі чоловіка, і жінки. Шкідлив. X-Ray. Розв'язати лікуємо без операції. Переводимо аналіз крові для супражних дозволів. — Офісний годинник: Щодня від 10 рані до 7 вечір. В неділю від 11 рані до 1 пополудні.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Висламо рекорди по цілому світі. Пишіть по каталог.

FOREIGN RECORD EXCHANGE 2219 W. Chicago Avenue Dept. "U" CHICAGO 22, ILL. U.S.A.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ

Коли ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці величезні мускулярні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням м'язів, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СГОДНІ на наш кошт.

Пог. вживають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозволяємо, щоб ми вислали Вам пляшку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ Ж. Коли не будете вдоволені палативною — часом — полекією, зверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента! НЕ ВИСЛАЙТЕ ГРОШІ. Пишіть лише негайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребом по \$150 ціна так низька як — \$150 ОБСЛУГА НАКРАПЛА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW-YORK CITY Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

3. БЕРЕЗОВСКИ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК УПРАВІТЕЛЬ BERRY FUNERAL HOME, Inc. 525 East 6th Street, New York 9, N. Y. Phone ALgonquin 4-5746

Дні пошлі в модерній композиційній стилі кампанії. Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ПЕТРО ПРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET NEW YORK CITY Tel. ORchard 4-2568

УВАГА! НЬО-ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В СУБОТУ, 6. ТРАВНЯ 1950 Р.

о годині 8-й вечером.

В ДОМІВЦІ О.В.У.

20 ST. MARK'S PLACE

: відбудеться:

ЗАБАВА МОЛОДІ ОДВУ

Проситесь ввічливо членів прибути і привести зі собою гостей.

БУФЕТ ДОБІРНИЙ. — Орхестра п. МАМАЯ Управа Молоді ОДВУ 10-го Відділу в Нью-Йорку.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилюємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, летиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A, NEW YORK 3, N. Y.

Коли Манзен і довці слонові кости кинулися до місця, звідки походили стогони слона...

Джена, почувши їх підхід, швидко укрилася в хащах.

Манзен, який біг до ями, прицілився до зловленого слона.

Однак, коли він потягнув за ланцюг, зрілий овоч вилетів з корчів і ударив його в ціль.

ТАРЗАН, ч. 2337. Ударемнена ціль.